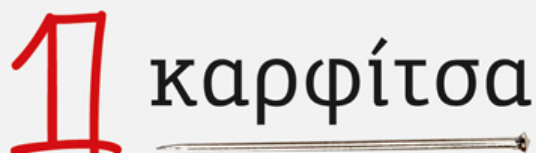
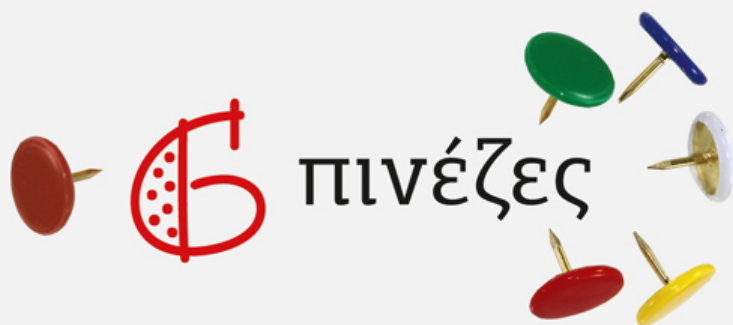

Χρήστος Ε. Τσόγκας

(Δ Ι Η Γ Η Μ Α Τ Α)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
2018

ISBN 978-618-00-0055-9

© Copyright: X. Τσόγκας, Θεσσαλονίκη, Μάιος 2018

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Φωτοστοιχειοθεσία
Εκτύπωση
Βιβλιοδεσία

Π. ΖΗΤΗ & Σια ΙΚΕ

18ο χλμ Θεσ/νίκης-Περαίας

Τ.Θ. 4171 • Περαία Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19

Τηλ.: 2392.072.222 - Fax: 2392.072.229 • e-mail: info@ziti.gr

www.ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:

Αρμενοπούλου 27, 546 35 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310.203.720, Fax: 2310.211.305 • e-mail: sales@ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ:

Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα

Τηλ.-Fax: 210.3816.650 • e-mail: athina@ziti.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: www.ziti.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Κάποτε στην Πόλη	5
2. Γιατί «Παναρχηγός»	41
3. Η επιστράτευση	61
4. Στον Όλυμπο	69
5. Η συγγραφή ενός βιβλίου	89
6. Ταξίδι στην Αυστρία	95
7. Η περιπέτεια ενός ονόματος	107
8. Σεμινάριο... ζωής	111
Στοιχεία – Πηγές	192

1

... κάποτε στην Πόλη ...

Το σπίτι στο Πέραν ήταν καινούριο και ο Βασίλειος έμενε στο επάνω πάτωμα, που είχε δύο δωμάτια, κουζίνα και αποχωρητήριο με ένα μπάνιο. Το κάτω το νοίκιαζαν σε μια αρμένικη οικογένεια με τρία παιδιά, που ασχολούνταν με το εμπόριο μπαχαρικών.

Η Σχολή Γλωσσών και Εμπορίου, στην οποία επέτυχε την εισαγωγή του ο Βασίλειος, μετά από εισαγωγικές εξετάσεις, βρισκόταν σε μικρή σχετικά απόσταση από το σπίτι. Ο Βασίλειος είναι νέος και διψάει για ζωή στην Πόλη. Στον δρόμο για τη Σχολή, περνάει πάντα μπροστά από τη Φιλόπτωχο αδελφότητα των Κυριών του Πέραν, που έχει τμήμα νοσοκόμων, εργαστήριο ραπτικής και κεντητικής και σχολικό τμήμα ραπτικής. Κάθε πρωί, συναντιέται με μαθήτριες και μαθητευόμενες δεσποινίδες, που τον γλυκοκοιτάζουν και κρυφογελούν στη θέα του ευθυτενή και ευγενή νέου. Στη Σχολή έχει αναπτύξει φιλικές σχέσεις με έναν συμμαθητή του, τον Αλέξανδρο Τοπάλογλου, που μένει με την οικογένειά του κοντά στη δεξαμενή στο Πέραν.

Μερικές φορές όταν είχαν να εκπονήσουν εργασίες, πετάγονταν μέχρι το σπίτι του Βασιλείου, που ήταν κοντά, γιατί η δεξαμενή ήταν αρκετά μακριά. Με αυτές τις επαφές οι δύο νέοι ήρθαν πιο κοντά κι έγιναν φίλοι. Ο Αλέξανδρος ανέφερε στους γονείς του για τη φιλία του με τον Βασίλειο Δημητριάδη, που συζητήθηκε στην οικογένεια και αποφασίστηκε να τον καλέσουν μια Κυριακή στο σπίτι τους για φαγητό. Εκείνη την Κυριακή ο Βασίλειος δεν πήγε στις Δελιώνες, όπου έμενε η οικογένειά του.

Το σπίτι των Τοπάλογλου βρισκόταν ψηλά, κοντά στη δεξαμενή, και είχε μια υπέροχη θέα στον Βόσπορο και τον Κεράτιο. Ο κύριος Τοπά-

λογλου ήταν μεγαλέμπορος δημητριακών, με μεγάλες αποθήκες στο λιμάνι, όπου ερχόταν το σιτάρι από τις πεδιάδες της Ρωσίας και της Ρουμανίας και μεταφορτωνόταν στα πλοία για άλλους προορισμούς. Ο πλούτος της οικογένειας ήταν εμφανής. Το σπίτι μεγαλοπρεπές, με ακριβά έπιπλα, σαλόνια, βοηθητικούς χώρους, υπόγεια και αρκετά δωμάτια.

Την Κυριακή το πρωί, μετά τη λειτουργία, ο Βασίλειος έβαλε το καινούριο του κοστούμι, που πρόσφατα είχε ράψει στο πιο φημισμένο εμπορογραφείο της Πόλης, στους αδελφούς Παναγιώτη και Αλέξανδρο Πηλιούρη, και ξεκίνησε για το σπίτι των Τοπάλογλου. Φρόντισε να πάρει μια ανθοδέσμη για την κυρία και ένα κουτί πούρα για τον κύριο Τοπάλογλου. Δεν είχε ρωτήσει τον φίλο του, αν υπάρχουν και άλλα μέλη στην οικογένεια εκτός από τον Αλέξανδρο, κι έτσι αρκέστηκε να πάρει μόνο γι' αυτόν μια κολόνα.

Η υποδοχή που του επιφύλαξε η οικογένεια Τοπάλογλου ήταν εντυπωσιακή. Ήταν όλοι ντυμένοι με τα καλά τους ρούχα, οι υπηρέτριες με τα λευκά φρου-φρου τους, ο αμαξάς τους με το κοστούμι και το καπέλο του και η ατμόσφαιρα ήταν γιορταστική.

Πρώτα χαιρέτισε την οικοδέσποινα προσφέροντάς της την ανθοδέσμη, συνοδευόμενη με το κλασικό χειροφίλημα.

- Πολύ ευγενικό εκ μέρους σας, κύριε Δημητριάδη, να μου φέρετε αυτά τα υπέροχα λουλούδια. Πόση χαρά μου δίνετε με τη χειρονομία σας αυτήν. Είστε μια ευαίσθητη και πλούσια ψυχή. Σας ευχαριστώ!

Δεύτερος στη σειρά ο κύριος Τοπάλογλου, που δέχθηκε την κούτα με τα πούρα.

- Ω! κύριε Δημητριάδη, τι εξαιρετική τιμή! Χαίρομαι που σας γνωρίζω. Έχω ακούσει τόσα πολλά για σας από τον Αλέξανδρο, που ανυπομονούσα να σας σφίξω το χέρι. Κι αυτό πάλι; λέει δείχνοντας την κούτα.

*- Είναι μια κούτα με Ολλανδικά πούρα. Δεν ξέρω αν θα σας αρέσουν, αλλά εγώ τα διάλεξα γιατί είχα διαβάσει στο περιοδικό *Cigar aficionado* πολύ καλές κριτικές.*

Όσο ο Βασίλειος μίλαγε, ο κύριος Τοπάλογλου άνοιγε το περιτύλιγμα με εμφανή ανυπομονησία.

– Ω!! Κύριε Δημητριάδη, τι να σας πω! Είναι υπέροχη η επιλογή σας. Σας ευχαριστώ πολύ. Τα ξέρω αυτά τα πούρα. Αλλά, πού τα βρήκατε; Είναι δυσεύρετα εδώ, στη Πόλη. Ευχαριστώ.

Το μάτι του Βασιλείου έπιασε ασκαρδαμυκτί ένα γλυκό προσωπάκι πίσω από τον Αλέξανδρο, που λες και κρυβόταν για να μην τη δει. Ένοιωσε ένα κάψιμο στον λαιμό και τα γόνατά του τα ένιωθε ασταθή. Έδωσε την κολόνια στον φίλο του, φιλήθηκαν και έξαφνα ήρθε tête-à-tête με μια πανέμορφη κοπελίτσα, θα 'ταν-δεν-θα 'ταν 16 χρονών. Κάνει η κοπελίτσα υπόκλιση, προσπαθώντας να μην τον δει στα μάτια. Σκύβει κι ο Βασίλειος πιάνοντας το χεράκι της.

– Να με συγχωρείτε, αλλά ξέρετε ήταν λάθος μου να μην ρωτήσω τον Αλέξανδρο για τα μέλη της οικογένειάς σας. Λυπούμαι πολύ που για σας δεν πήρα κάποιο δώρο. Να με συγχωρείτε. Επιφυλάσσομαι στο μέλλον να επανορθώσω.

Κόλλησε η γλώσσα του στο στόμα, έκλεισε ο λαιμός του και λίγο έλειψε να καταρρεύσει. Αυτή ήταν. Αυτή σίγουρα. Το κουκλί που έβλεπε κάθε πρωί πηγαίνοντας στη Σχολή. Αυτό το υπέροχο πλάσμα, που μόλις αντάμωναν οι ματιές τους χαμήλωνε τα μάτια και κοκκίνιζαν τα μάγουλά της. Τι βασανιστήριο ήταν αυτό σήμερα; Πώς θα περάσει η μέρα με αυτή την ταραχή που νιώθει τώρα; Θα φανεί στους γονείς της η ταραχή του; ή η δική της;

Ο Αλέξανδρος παραξενεύτηκε λίγο με την αμηχανία του φίλου του, αλλά γρήγορα τον άρπαξε από το μπράτσο, οδηγώντας τον στο περίπτερο της αυλής, όπου υπήρχαν τα αναψυκτικά και οι υπηρέτες περίμεναν καρτερικά.

– Κύριε Δημητριάδη από τα λίγα που μου είπε ο Αλέξανδρος, ο πατέρας σας έχει αμπελώνες στις Δελιώνες και μάλιστα κάνει εξαγωγές στη Γαλλία. Αυτό είναι πολύ ενδιαφέρον. Ξέρετε, το καλό κρασί μου αρέσει πολύ, αλλά είναι δυσεύρετα τα κρασιά του Bordeaux στην Πόλη. Πρέπει να πας στο εστιατόριο «Viennoise» του Έλληνα Ταξιάρχη Ιμβράκη, που τα προμηθεύεται όμως για τους πελάτες του μαγαζιού.

Μετά το φαγητό, εάν ενδιαφέρεστε, μπορούμε να πάμε στα υπόγεια, να σας δείξω το κελάρι με τα κρασιά μου. Ξέρετε, κύριε Δημητριάδη,

είναι το καμάρι μου μετά τα παιδιά μου, τον Αλέξανδρο και την Ξανθήπιη.

Κάθισαν κάτω από μια ομπρέλα του κήπου και η υπηρέτρια τους έφερε τα ποτά τους. Η συζήτηση κράτησε κάμποση ώρα και ο Βασίλειος είχε τον χρόνο να ξεπεράσει το πρώτο σοκ από τη συνάντησή του με την αδελφή του Αλέξανδρου και να συνέλθει. Δεν άργησε όμως η κυρία Τοπάλογλου να στείλει μια κοπέλα να τους ειδοποιήσει ότι το γεύμα ήταν έτοιμο.

Το γεύμα ήταν πραγματικά εξαιρετικό. Είχε πολλούς Πολίτικους μεζέδες για το ούζο, που ήταν του θείου του, του Μπαμπατζήμ. Το κυρίως πιάτο περιλάμβανε αγκινάρες με κρέας ζαρκαδιού. Το κρασί ήταν φυσικά γαλλικό, από το Bordeaux, ένα Chateau Palmer Grand Cru Classe, του 1905. Ο Βασίλειος δεν ήξερε πολλά πράγματα από τα μπορντολέζικα κρασιά. Ήξερε μόνο μέσες-άκρες από τα κρασιά που έφτιαχνε ο πατέρας του, ο Ηρακλής Δημητριάδης.

Πριν καλά-καλά τελειώσουν με το γεύμα, ο κύριος Τοπάλογλου πρότεινε να επισκεφθούν το κελάρι του στα υπόγεια του σπιτιού, παρά τις αντιρρήσεις της κυρίας Τοπάλογλου, που πρότεινε να καθίσουν στο σαλόνι για ένα ποτό ή καφέ.

Ο κύριος Τοπάλογλου παρήγγειλε στην οικονόμο του σπιτιού να ανάψει μια λάμπα για να βλέπουν στο υπόγειο. Το κελάρι ήταν αρκετά σκαλιά κάτω και καθώς κατέβαινες σου ερχόταν στη μύτη μια ελαφρά οσμή μούχλας, μαζί με μια ψύχρα συνοδευμένη με έντονη υγρασία. Ο Αλέξανδρος ήταν περήφανος για τη συλλογή των κρασιών του πατέρα του και εξηγούσε στον Βασίλειο κάθε τόσο λεπτομέρειες και χαρακτηριστικά της κάβας, που ο Βασίλειος τα ρουφούσε με έντονο ενδιαφέρον.

Όταν έφτασαν μπροστά στην πόρτα ο κύριος Τοπάλογλου τράβηξε τον σύρτη και έβαλε ένα μεγάλο κλειδί στην κλειδαρότρυπα γυρίζοντάς το τρεις φορές. Μετά το τρίξιμο των μεντεσέδων, εμφανίστηκε στο φως της λάμπας ένα θαυμάσιο θέαμα. Μπουκάλια τοποθετημένα οριζόντια επάνω σε ειδικά ράφια, με ετικέτες που περιείχαν πληροφορίες για το κάθε μπουκάλι. Από την οροφή κρέμονταν ανάποδα τα

κρυστάλλινα ποτήρια, άλλα για το λευκό κρασί και διαφορετικά για το κόκκινο.

Το δάπεδο ήταν χωμάτινο, για να διατηρεί ο χώρος την υγρασία του, όπως εξήγησε στον φίλο του ο Αλέξανδρος. Κεριά μέσα σε κηροπήγια βρίσκονταν σχεδόν σε κάθε γωνιά. Ο Βασίλειος απόρησε και ρώτησε γιατί τόσα κεριά μέσα στο κελάρι. Ο κύριος Τοπάλογλου ανέλαβε να εξηγήσει ότι τα κεριά δεν βρίσκονται εκεί μόνο για τον φωτισμό. Ο ρόλος τους είναι να χρησιμοποιούνται ανάλογα με τη θέση τους για τον έλεγχο των μπουκαλιών. Δηλαδή, μήπως έχει δακρύσει ο φελλός, να διαβαστεί η ετικέτα του κρασιού, να ελεγχθεί το ίζημα που έχει κατακάτσει μέσα στο μπουκάλι, και κυρίως για να παρακολουθείται η μετάγγιση του κρασιού στην καράφα, ώστε να μην γίνει υφαρπαγή του ιζήματος και θολώσει το κρασί.

– Κοίταξε, Βασίλειε. Σε αυτή την πλευρά είναι τα κρασιά του Μπορντό, σε εκείνη απέναντι της Βουργουνδίας, κάτω από αυτά είναι οι σαμπάνιες και δίπλα μερικά Μπαρόλο και άλλα Ιταλικά. Στην από δω μεριά είναι τα Ελληνικά και κυρίως Σαμιώτικα.

Αξίζει να σου πω πως ορισμένα σατώ του Μπορντό, όπως το Λαφίτ-Ρότσιλντ, το Λα Τουρ, το Μαργκό και το Ωτ-Μπριόν έχουν χαρακτηριστεί τα καλύτερα της περιοχής σε μια κατάταξη κρασιών που έγινε το 1855. Η κατάταξη περιλαμβάνει πέντε κατηγορίες και, σύμφωνα με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του κάθε κρασιού, αυτό κατατάχθηκε στην ανάλογη κατηγορία.

Ο Βασίλειος αν και ήταν από κρασο-οικογένεια άρχισε να χάνει το ενδιαφέρον του, ίσως από τον βομβαρδισμό των πολλών μαζεμένων πληροφοριών, ίσως από την επιθυμία του να βρεθεί κοντά στην Ξανθίππη. Το μειωμένο ενδιαφέρον του έγινε αντιληπτό από τον πατέρα του Αλέξανδρου, που συνόψισε σε δυο κουβέντες τα συμπεράσματα και τους οδήγησε προς την πόρτα, λέγοντας.

– Έχουμε καιρό να τα πούμε λεπτομερέστερα κάποια άλλη φορά. Προς το παρόν αυτά είναι πολλά και καλό θα είναι να κρατάτε το μυαλό σας καθαρό για τα μαθήματά σας.

Η επιστροφή στο σαλόνι άλλαξε τη διάθεση του Βασιλείου. Η Ξαν-

θίπη καθόταν δίπλα στη μητέρα της και έφεγγε με την παρουσία της. Ο Αλέξανδρος κάλεσε τον Βασίλειο να πιουν ένα κονιάκ και άρχισε να ρωτάει την αδελφή του για τις σπουδές της και ιδιαίτερα για μια φιλενάδα της, που όπως φάνηκε ενδιέφερε τον Αλέξανδρο. Τότε έμαθε ο Βασίλειος, ότι η Ξανθίπη πήγαινε στη σχολή της Φιλοπτώχου αδελφότητος των κυριών του Πέραν, για να μάθει τα οικοκυρικά και γ' αυτό συναντιόνταν κάθε πρωί στον δρόμο.

Μετά τον καφέ, ο κύριος Τοπάλογλου έδωσε εντολή στον αμαξά να πάει τον Βασίλειο στο σπίτι του συνοδευόμενο από τον Αλέξανδρο, που θα γύριζε με τον αμαξά πίσω.

Ο Βασίλειος φτάνοντας στο σπίτι του, αποχαιρέτησε τον φίλο του, ευχαριστώντας τον για το υπέροχο γεύμα και τη θερμή φιλοξενία της οικογένειάς του. Κατά βάθος όμως ήθελε να τον ευχαριστήσει, να τον αγκαλιάσει, να του φιλήσει τα χέρια, γιατί με την επίσκεψη στο σπίτι του βρέθηκε κοντά στο υπέροχο πλάσμα που έβλεπε κάθε πρωί στον δρόμο για τη Σχολή και συνειδητοποίησε πόσο ερωτευμένος ήταν με την Ξανθίπη. Δεν κατάλαβε πώς μπήκε στο σπίτι του και πόση ώρα ήταν στο παράθυρο βλέποντας τον Κεράτιο, κάνοντας όνειρα για τον ξαφνικό, δυνατό και τρυφερό έρωτά του.

Στη Σχολή οι επιδόσεις του είχαν μειωθεί, η αφηρημάδα του ήταν έντονη και οι ονειροπολήσεις του συνεχείς. Τα ίδια συμπτώματα είχε όμως και ο φίλος του ο Αλέξανδρος. Έμοιαζαν οι δυο φίλοι σαν μαστουρωμένοι.

Δεν πέρασε πολύς καιρός και μια μέρα, που είχαν πάει στο σπίτι του Βασιλείου για να τελειώσουν μια εργασία, ο Αλέξανδρος εκμυστηρεύτηκε στο φίλο του ότι ήταν ερωτευμένος με μια φίλη της Ξανθίπης και δεν μπορούσε να ελέγξει τον εαυτό του.

- Βασίλειε, δεν μπορώ να φάω, να διαβάσω, να σκεφθώ. Το μόνο που έχω στο μυαλό μου είναι η Πανδώρα. Όσο και να προσπαθώ να τη διώξω από το κεφάλι μου, δεν καταφέρνω τίποτε. Έχει μπει, έχει εγκατασταθεί μέσα στο μυαλό μου. Τι να κάνω; Πες μου σε παρακαλώ κάτι, γιατί πάω να τρελαθώ.

- Αλέξανδρε, καλέ μου φίλε, ο έρωτας δεν μπαίνει σε κουτάκια. Εί-

ναι ανίκητος. Δεν ορίζεται, δεν περιορίζεται, δεν καθορίζεται. Πλανάται στον αέρα, στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Μπαίνει στο μυαλό και δεν μπορεί κανείς να τον κουνήσει. Δεν θυμάσαι τα λόγια του Σοφοκλή στην Αντιγόνη; «Έρωσ ἀνίκατε μάχαν. Έρωσ, ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐννυχεύεις». Δεν είναι φαινόμενο τωρινό και δικό μας, φίλε μου. Ήταν, είναι και θα συνεχίσει στους αιώνες των αιώνων να ταλαιπωρεί τις ψυχές των νέων ανθρώπων.

– Βασίλειε, βλέπω χρησιμοποιείς πληθυντικό. Μη μου πεις ότι κι εσύ είσαι ερωτευμένος!

Ο Βασίλειος ένωσε έναν κόμπο στον λαϊμό του. Τι να πει στον φίλο του; Ότι είναι τρελά ερωτευμένος με την αδελφή του; Κι αν το πάρει στραβά και χαλάσει η φιλία τους; Δεν θα ήθελε κάτι τέτοιο. Αν όμως του το έλεγε, θα ένωθε ξελάφρωμα. Γιατί όμως να το παρεξηγήσει; Μήπως κι αυτός δεν ήταν φουλ ερωτευμένος με μια κοπέλα; Φαίνονταν παιδί χωρίς προκαταλήψεις. Τι να κάνει; Τις σκέψεις του τις διέκοψε ο Αλέξανδρος.

– Δεν απαντάς, Βασίλειε... Πες μου ότι κι εσύ είσαι ερωτευμένος. Γιατί μόνο αν είσαι ερωτευμένος κι εσύ μπορείς να νιώσεις τον καημό μου. Να γλυκάνεις τον πόνο που αισθάνομαι. Θα μπορούμε να μιλάμε για τις αγαπημένες μας, να μοιραζόμαστε τα όνειρα που κάνουμε και να απαλύνουμε τη μοναξιά μας.

– ...

– Βασίλειε, κάτι θέλεις να μου πεις αλλά δεν ξέρω γιατί διστάζεις. Είμαστε ή δεν είμαστε φίλοι; Εγώ σου εκμυστηρεύτηκα τον έρωτα που με έχει συνεπάρει κι έχω χάσει το μυαλό μου. Εσύ κρατάς άκρα του τάφου σιωπή. Γιατί, Βασίλειε;

– Άκουσε, αγαπητέ μου Αλέξανδρε. Είναι δύσκολη η θέση μου. Είναι λεπτό το θέμα που με απασχολεί. Δεν είναι εύκολο να σου πω τι με βασανίζει, γιατί θέλω τη φιλία σου και δεν ρισκάρω να τη χάσω.

– Μα τι είναι αυτά που μου λες τώρα βρε Βασίλειε; Δεν καταλαβαίνω γρι. Εγώ σου μιλώ για τον έρωτά μου κι εσύ μου λες δεν μπορείς να μιλήσεις γιατί ... δεν καταλαβαίνω. Θέλω να μου πεις για τον δικό σου έρωτα. Δεν σου ζητώ να μου τετραγωνίσεις τον κύκλο. Πες μου ποια είναι

η τυχερή που έχεις ερωτευθεί; Διότι, Βασίλειε, είναι τυχερή όποια έχεις ερωτευθεί. Είσαι ένας ωραίος νέος με τρόπους, μόρφωση, λεπτότητα αισθημάτων και πολλά χαρίσματα που δεν είναι ώρα να σου τα απαριθμήσω. Απορώ μαζί σου. Δεν μου έδωσες την εικόνα του κρυψίνου.

– Αγαπητέ μου φίλε. Είμαι τρελά ερωτευμένος με μια κοπέλα, γνωστή σου, και γι' αυτό με βλέπεις διστακτικό. Φοβάμαι μήπως το πάρεις στραβά και δεν θα 'θελα τίποτε να σκιάσει τη φιλία μας.

– Βρε Βασίλειε, βρε Βασίλειε... καλά το κατάλαβα, όταν έχασες το χρώμα σου στο σπίτι αντικρίζοντας την Ξανθίππη. Το βρήκα! Δεν είναι έτσι; Παρόλο που κάτι ψυχανεμίστηκα, μου ήρθε ξαφνικό αυτή τη στιγμή. Μπράβο, Βασίλειε! Αν είναι όπως τα περιγράφεις, είναι υπέροχα. Τουλάχιστον για σένα. Είμαστε φίλοι, έρχεσαι στο σπίτι, κάνουμε παρέα. Τι άλλο καλύτερο θα ονειρευόσουν; Εγώ τι να κάνω που δεν ξέρω ακόμη τίποτα για την Πανδώρα;

– Αλέξανδρε, δεν είναι ακριβώς έτσι τα πράγματα. Πώς μπορώ να έρχομαι στο σπίτι σας και να αντικρίζω τους γονείς σου, όντας ερωτευμένος με την κόρη τους; Θα μπορέσω να κρύψω την ταραχή μου, άμα εμφανιστεί η αγαπημένη μου Ξανθίππη; Είναι θέμα ηθικής τάξεως για μένα. Είναι πολύ δύσκολο. Δε λέω, και η δική σου περίπτωση είναι δύσκολη. Έλα όμως στη θέση μου.

– Φίλε μου, άκουσέ με. Πιστεύω ότι θα είσαι ευπρόσδεκτος πάντα στο σπίτι μας, είτε αγαπάς την Ξανθίππη, είτε όχι. Και να σου πω κάτι; Ποιος γονιός θα φανταζόταν κάποιον καλύτερον από εσένα; Δεν υπάρχει καλύτερος καταρχάς. Αυτό να μη σε απασχολεί. Εγώ θα ψαρέψω την Ξανθίππη για τα αισθήματά της και θα σου πω. Από ό,τι όμως έχω καταλάβει από την επίσκεψή σου στο σπίτι τις προάλλες, τα αισθήματα είναι αμοιβαία.

– Αλέξανδρε, επειδή πρέπει να δουλέψουμε και λίγο, άκουσε τι θα κάνουμε: Θα ακολουθήσουμε την Πανδώρα, με τρόπο, για να δούμε πού μένει. Θα μαζέψουμε μετά πληροφορίες για την οικογένεια και τις συνήθειές τους και θα καταστρώσουμε μαζί το σχέδιο εκπόρθησης του κάστρου που λέγεται Πανδώρα. Άσε που δεν θα χρειαστεί πολύς κόπος γιατί, Αλέξανδρε, άνθρωποι σαν εσένα σπανίζουν σήμερα. Και τώρα δουλειά!

Την επόμενη Κυριακή ο Βασίλειος πήγε στις Δελιώνες, για να δει τάχα τους δικούς του, αλλά με απώτερο σκοπό να πάρει το μόνιππο στην Κωνσταντινούπολη. Δεν το είχε πάρει, γιατί ήθελε στάβλο και φροντίδα, που ένας φοιτητής δεν μπορούσε να τη διαθέσει. Τώρα όμως που στο σπίτι του Αλέξανδρου υπάρχει όχι μόνο στάβλος αλλά και αμαξάς και ζωοτροφές, δεν υπάρχει πρόβλημα. Έτσι θα μπορούν να πηγαίνουν βόλτες τις Κυριακές με τον Αλέξανδρο και την Ξανθίππη, όχι μόνο μέσα στη Πόλη, αλλά και στις γύρω θαυμάσιες εξοχές.

Ο πατέρας του Βασιλείου κάτι πήγε να πει, αλλά κατάπιε τη γλώσσα του, γιατί η μητέρα του δεν σήκωνε κουβέντα.

– Μπήκε απ’ τους πρώτους στη Σχολή Γλωσσών και Εμπορίου, είναι καλός φοιτητής, δόξα τω Θεώ, είναι μυαλωμένο παιδί. Τι φοβάσαι, μπρε Ηρακλή; Τα λεφτά για ποιον τα έχουμε; Άσε το παιδί να χαρεί. Δεν λένε «καιρός πανί, καιρός παιδί»;

– Καλά, καλά... δεν είπα και τίποτα. Αλλά να, έχουμε και τα κορίτσια.

– Τα κορίτσια είναι μια χαρά. Η Αναστασία παντρεύτηκε τον Γιώργο, είναι μια χαρά, τότε εδώ, τότε στην Πόλη. Οι δουλειές του Γιώργου πάνε καλά. Η Κασσάνδρα είναι κομματάκι δύσκολη, αλλά θα βρει κι αυτή τον δρόμο της. Οι άλλες είναι ακόμα μικρές και άμα πάνε έτσι οι δουλειές θα τις καλοπαντρέψουμε.

Φεύγοντας ο Βασίλειος, γεμάτος χαρά και όνειρα, τους χαιρέτησε όλους καθώς απομακρυνόταν με το μόνιππο από το χωριό. Αργά το απόγευμα έφτασε στο αρχοντικό του κ. Τοπάλογλου όπου τον περίμενε ο Αλέξανδρος έξω στην αυλή, ενώ η Ξανθίππη δεν χόρταινε να τον απολαμβάνει από ψηλά, πίσω από την κουρτίνα του δευτέρου ορόφου, που την κούναγε τότε-τότε για να καταλάβει ο Βασίλειος ότι τον βλέπει η αγαπημένη του. Ο κ. Τοπάλογλου έδωσε εντολή στον αμαξά να πάει τον Βασίλειο στο σπίτι του με τη δική τους άμαξα, για να μην περπατάει βραδιάτικα και όταν επιστρέψει φροντίζει το μόνιππο και το άλογο του Βασιλείου.

Κάθε Κυριακή, ο Βασίλειος ήταν στους Τοπάλογλου προς μεγάλη χαρά της Ξανθίππης, αλλά και όλης της οικογένειας. Τότε, βρήκε την ευ-

καιρία κι έριξε την ιδέα της ιππασίας. Μήπως ήταν καλή ιδέα, η Ξανθίππη να αρχίσει μαθήματα ιππασίας, ώστε μετά από λίγο χρόνο να μπορούν να πηγαίνουν τα τρία παιδιά μαζί, βόλτες στις εξοχές της Πόλης;

Σε μια εβδομάδα είχε παραγγελθεί από το Λονδίνο κοστούμι ιππασίας για την Ξανθίππη, με όλα τα αξεσουάρ, δώρο του Βασιλείου, γιατί την πρώτη μέρα της γνωριμίας τους, όλοι πήραν δώρο εκτός από το πολυτιμότερο μέλος της οικογένειας, την αγαπημένη του Ξανθίππη. Όταν ήρθε η στολή, τη δοκίμασε στο δωμάτιό της με τη μητέρα. Ήθελε να είναι άψογη όταν θα εμφανιζόταν μπροστά στον Βασίλειο.

– Μαμά, εδώ φαίνεται μπόσικο το παντελόνι. Μήπως θα έπρεπε να κάνουμε κάτι; Δες, πώς κάνει τον πισινό μου.

– Ε... καλά, μπρε κορίτσι μ'. Δεν πας για το θέατρο!

– Τι λες, καλέ μαμά! Έτσι θα παρουσιαστώ στον Βασίλειο όταν έρθει;

– Αυτό να μου πεις, κι όχι ότι σε φουσκώνει πίσω. Καλά κατάλαβα εγώ ότι κάτι τρέχει με τον Βασίλειο. Αχ, κορίτσι μ'. Τα περάσαμε αυτά τα χτυποκάρδια. Εκεί που είσαι ήμουνα και εκεί που είμαι θα 'σαι. Το ξέρεις αυτό;

Μια Κυριακή του Μάη πέρασε ο Βασίλειος από τους Τοπάλογλου, να πάρει τον Αλέξανδρο και την Ξανθίππη για να πάνε μια ημερήσια εκδρομή στον Βόσπορο. Κατέβηκαν στην παραλία και πήραν την κατεύθυνση για το Χασίμ Πασά. Εκεί ήταν αραδιασμένα τα καϊκια που πήγαιναν σε διάφορους προορισμούς και πολύς κόσμος μαζεμένος, άλλοι γιατί περίμεναν να έρθει η παρέα τους και άλλοι για να πάρουν μια απόφαση για το πού θα πάνε. Οι καταπράσινες πλαγιές με τους ανθοστόλιστους κήπους και τα πολύχρωμα λουλούδια των μπαχτσέδων, έμοιαζαν με κεντημένο χαλί. Το μουρμούρισμα των κυμάτων του Βοσπόρου και το καθρέφτισμα των ακτίνων του ήλιου πάνω τους σε συνδυασμό με τις μυρωδιές και τα αρώματα των λουλουδιών, δημιούργουσαν μια ερωτική ατμόσφαιρα, που αν δεν τη ζούσε κανείς θα ήταν πολύ δύσκολο να τη βιώσει.

Η Ξανθίππη έμοιαζε γαντζωμένη ανάμεσα στους δύο συνοδούς της, εκπέμποντας μια φωτεινότητα και ένα αίσθημα ωκεάνιας πληρότητας.

Προβληματίστηκαν για μια στιγμή πού να πάνε, αλλά η ετοιμότητα της Ξανθίππης έδωσε λύση στην αναποφασιστικότητά τους. Θα πάρουν το καΐκι που πήγαινε στο Μπουγιούκντερε. Όταν το καΐκι ξεκίνησε άρχισαν να ξετυλίγονται εικόνες της απaráμιλλης ομορφιάς του Βοσπόρου. Και οι δύο ακτές, η Ευρωπαϊκή και η Ασιατική, ήταν κατάσπαρτες με χωριουδάκια και με εξοχικές επαύλεις, περιτριγυρισμένες από τους ανθώνες και τα πολύχρωμα λουλουδια. Σε ένα δασωμένο μέρος της Ευρωπαϊκής ακτής ξεπρόβαλαν τα κατάλευκα παλάτια του Ντολμά Μπαχτσέ, ενώ στη συνέχεια άρχισαν να αραδιάζονται τα χωριουδάκια του, Ορτάκιοϊ, Κουρού Τσεσμέ, το φημισμένο Αρναούτκιοϊ και το Μπεμπέκιοϊ με την περίφημη Ροβέρτσιο Αμερικανική Σχολή. Μετά από λίγο, φάνηκε το Ρούμελι Χισάρ, το φρούριο που έχτισε ο Μωάμεθ ο πορθητής, το Μπογιατζίκιοϊ, το Νιχώρι, τα Θεραπεία και το ρομαντικό Μπουγιούκντερε. Εδώ κατέβηκαν από το καΐκι και κατευθύνθηκαν στη γνωστή μπυραρία μέσα στο πάρκο και δίπλα στη θάλασσα. Δροσίστηκαν με την μύρα τα αγόρια της παρέας και η Ξανθίππη με τη λεμονάδα της, απολαμβάνοντας τις ανεπανάληπτες στιγμές τους. Τα αμάξια πήγαιναν κι έρχονταν στον δρόμο, γεμάτα με παρέες, που άλλες τραγουδούσαν, άλλες φωνασκούσαν κι άλλες σιωπηλές απολάμβαναν τη φύση.

– *Τι θα λέγατε να παίρναμε ένα αμάξι να πάμε στα Θεραπεία;* Ρώτησε η Ξανθίππη. Η άποψή της έγινε με ενθουσιασμό δεκτή και αφού πλήρωσαν, βγήκαν στον δρόμο για να βρουν άμαξα. Στα Θεραπεία ο Αλέξανδρος βρήκε κάτι παλιούς συμμαθητές του από το Δημοτικό και ο Βασίλειος με την Ξανθίππη κατευθύνθηκαν σε μια ακρογιαλιά για να τον περιμένουν. Έμειναν για λίγη ώρα σιωπηλοί, με το αίμα τους να βράζει από την επιθυμία να ορμήσει ο ένας πάνω στον άλλο σε μια ζεστή και ερωτική αγκαλιά. Η επιθυμία τους φαίνονταν στα μάτια τους. Δεν το τόλμησαν όμως. Πιάστηκαν χέρι-χέρι, με τα μάτια του Βασιλείου καρφωμένα στις γαλάζιες θάλασσες των ματιών της Ξανθίππης. Τη σιωπή τους διάκοψε ο αέρινος ήχος της φωνής της, που μόλις ακουγόταν από τα χείλη της.

– *Βασίλειε, πόσο σ' αγαπώ!* Εκείνος της έσφιξε το χέρι ασυναίσθητα, με την ορμή του ερωτικού του πάθους και χωρίς να το καταλάβει λίγο

έλλειψε να της συνθλίψει την παλάμη. Αλλά το αδύνατο «αααχ!» της, τον επανέφερε ξαφνικά στην πραγματικότητα και φιλώντας της το χέρι, όσο πιο γλυκά μπορούσε, της ψιθύρισε μία συγνώμη. Μόλις έφτασε ο Αλέξανδρος κοντά τους, αποφάσισαν να πάρουν το καΐκι της επιστροφής από τα Θεραπειά και να μη γυρίσουν πίσω στο Μπουγιούκντερε.

Όταν μετά από μερικές μέρες ο Βασίλειος πήγε στο σπίτι των Τοπάλογλου, τους είχε μια έκπληξη, που την είπε στον φίλο του τον Αλέξανδρο, αλλά τον παρακάλεσε να το κρατήσει μυστικό. Εκείνες τις μέρες, βρισκόταν στην Πόλη η όπερα της Βουδαπέστης, που έπαιζε την «Τραβιάτα» του Βέρντι και ο Βασίλειος είχε πάρει πέντε εισιτήρια, στο 2ο θεωρείο, στο θέατρο «Concordia» της Πόλης.

Τη μέρα της παράστασης, Κυριακή βράδυ, όλη η οικογένεια έλαμπε, ντυμένη με τα κατάλληλα για την περίπτωση ρούχα. Ο κύριος Τοπάλογλου φορούσε το σμόκιν που είχε ράψει πριν μερικά χρόνια, όταν είχε εκλεγεί Πρόεδρος των εμπόρων σιτηρών. Η κυρία Τοπάλογλου είχε φορέσει μία μπλε μακριά μεταξωτή τουαλέτα, που τόνιζε την όμορφη και ψηλή κορμοστασιά της, ενώ το μεγάλο της ντεκολτέ δεν έκρυβε το πλούσιο και καλοστημένο μπούστο της, εμπλουτισμένο με το πανάκριβο κολιέ, που μαγνητίζε τα μάτια όλων. Είχε κρεμάσει στα αυτιά της τα μονόπετρα σκουλαρίκια, που της είχε κάνει δώρο ο σύζυγός της στην επέτειο των εικοσιπέντε χρόνων γάμου, ενώ δεν ξέχασε το πλατινένιο δαχτυλίδι με τα τρία διαμάντια. Ο Βασίλειος με τον Αλέξανδρο φορούσαν τα νεανικά τους σμόκιν, ενώ η Ξανθίπη έλαμπε μέσα στην αραχνοϋφαντη μεταξωτή λευκή τουαλέτα, που της πήγαινε θαυμάσια. Η ομορφιά της ήταν κάτι το εκπληκτικό. Γαλάζια μεγάλα κι εκφραστικά μάτια, ξανθά μαλλιά χτενισμένα και κρατημένα με διαμαντένια χτενάκια, έτσι που να επιδεικνύουν τον αλαβάστρινο λαϊμό της, ενώ το ανοιχτό μπούστο τόνιζε το λευκό και χυμώδες στήθος της. Ο Βασίλειος ένιωθε πρίγκιπας έτσι όπως περπατούσαν οι τρεις τους, πιασμένοι αγκαζέ, έχοντας στη μέση την αγαπημένη του Ξανθίπη.

Η άμαξα ήταν πλυμένη και γυαλισμένη και ο αμαξάς με τα καλά του ρούχα.

Η περιπέτεια ενός ονόματος

Με λένε Χρήστο Τσόγκα. Πολλά χρόνια πριν μπει το computer στη ζωή μας, τη δεκαετία του '60, έβγαλα διαβατήριο για να ταξιδέψω στη Δανία. Η ταλαιπωρία μεγάλη, γιατί εκείνη την εποχή πέρα από τα διάφορα απαραίτητα χαρτιά έπρεπε να έχεις και χαρτί κοινωνικών φρονημάτων, χώρια που σαν φοιτητής είχα αναβολή από τον στρατό και συνεπώς έπρεπε να βεβαιώσω τον στρατό με κάθε νόμιμο τρόπο πως θα επιστρέψω για να υπηρετήσω την πατρίδα. Δεν είχα όμως τότε πρόβλημα με το επώνυμό μου, το οποίο γράφτηκε όπως κανονικά προφέρεται στα ελληνικά, εύφωνο, Tsongas. Επί σειρά ετών, σε κάθε καινούριο διαβατήριο, το επώνυμό μου γραφόταν με τον ίδιο τρόπο: Tsongas.

Ήρθε όμως κάποια εποχή η μηχανοργάνωση των Υπουργείων και το computer, που εκτελεί εντολές και δεν σκέφτεται και αντικατέστησε το ανθρώπινο μυαλό. Έτσι, μετά από τη μελέτη κάποιας «ευφούς» επιτροπής «εγκεφάλων», αποφασίστηκε η αντιστοίχιση κάθε γράμματος του ελληνικού αλφαβήτου με κάποιο γράμμα του λατινικού. Τώρα το πώς τα 24 γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου αντιστοιχήθηκαν με τα 26 του Λατινικού είναι προϊόν επιστημονικής αναλύσεως κατόπιν εμβριθούς μελέτης. Γι' αυτό και όταν πήγα να παραλάβω το διαβατήριό μου στις αρχές του '90, έμεινα έκπληκτος βλέποντας το επώνυμό μου από το εύφωνο Tsongas παραποιημένο σε άφωνο Tsogkas.

Βλέποντας την αλλαγή αυτή διαμαρτυρήθηκα στον υπάλληλο της νομαρχίας.

– *Με συγχωρείτε, αλλά το επώνυμό μου είναι λάθος γραμμένο.*

– Δεν είναι λάθος κύριε. Έτσι τα βγάζει ο κομπιούτερ. Εξάλλου, αν θέλατε το επώνυμό σας να γράφεται διαφορετικά, έπρεπε να το σημειώσετε στην αίτηση που κάνατε για να το λάβουμε υπ' όψιν.

– Με συγχωρείτε, αλλά τόσα χρόνια το επώνυμό μου γραφόταν κανονικά και δεν υπέθεσα ότι ήταν δυνατόν να αλλάξει και μάλιστα προς το χειρότερο.

– Γιατί χειρότερο κύριε; Έτσι βγαίνει από τον κομπιούτερ. Ξέρει αυτός.

– Μα το computer δεν έχει μυαλό. Έχει μόνο μνήμη και ό,τι του βάλεις αντίστοιχη απάντηση θα πάρεις.

– Τέλος πάντων κύριε, αυτό είναι το διαβατήριό σας. Δεν μπορούμε να το αλλάξουμε τώρα. Αν θέλετε να παραπονεθείτε, πηγαίνετε στη Διευθύντρια.

Η επίσκεψή μου στη Διευθύντρια υπέθετα ότι θα μπορούσε να έχει μια κάπως πιο διαφορετική αντιμετώπιση, από το να προσπαθήσει να με πείσει να παραδεχτώ το αλάνθαστο της θαυμασίας αυτής συσκευής.

Οι πιέσεις και τα επιχειρήματά μου άρχισα να καταλαβαίνω ότι δεν ήταν ικανά να μετατρέψουν τη γνώμη της Διευθύντριας για αλλαγή του επωνύμου μου.

– Μα κ. Διευθύντρια, μου παραποιείτε το επώνυμό μου.

– Όχι κύριε, δεν παραποιούμε τίποτε. Είναι αυτόματο το σύστημα και η αντιστοίχιση έχει γίνει από το Υπουργείο Εσωτερικών. Δεν μπορείτε να το καταλάβετε;

– Κυρία μου, το καταλαβαίνω αυτό που μου λέτε. Αλλά κι εσείς πρέπει να αντιληφθείτε ότι ένα μηχάνημα δεν σκέφτεται. Δεν έχει μυαλό. Δεν έχει αισθήσεις. Βγάζει ό,τι του δίνετε. Το άψυχο computer δεν μπορεί να καταλάβει την παραποίηση που γίνεται.

– Μα, τέλος πάντων, γιατί σώνει και καλά θέλετε να γράφεται το επώνυμό σας έτσι;

Τότε κατάλαβα ότι χρησιμοποιώντας απλή λογική δεν επρόκειτο να πείσω κανέναν. Αναγκάστηκα λοιπόν να χρησιμοποιήσω άλλη επιχει-

ρηματολογία, που, όπως αποδείχθηκε, ήταν πιο αποτελεσματική.

– Κυρία μου, πηγαίνω στην Αμερική για να βοηθήσω στην προεκλογική καμπάνια του εξαδέλφου μου Paul Tsongas, που, όπως πιθανόν θα έχετε ακούσει, είναι υποψήφιος για την Προεδρία του Δημοκρατικού κόμματος στις Προεδρικές εκλογές του 1992. Η παραποίηση λοιπόν του επωνύμου είναι κρίσιμο στοιχείο στην προκειμένη περίπτωση.

– Αχ! κύριε Τσόγκα, είστε εξαδέλφος του Paul Tsongas; Χαίρομαι πολύ που σας γνωρίζω. . . . Πώς τα βλέπετε τα πράγματα; Θα πάρει το χρίσμα;

– Να σας πω. Τα μέχρι τώρα δεδομένα, σε αριθμό εκλεκτόρων, τον φέρνουν πρώτο, με διαφορά από τον δεύτερο, που είναι κάποιος Bill Clinton. Η υποψηφιότητα όμως του Δουκάκη στις προηγούμενες εκλογές στράγγισε όλους τους Έλληνες της Αμερικής και τώρα υπάρχει οικονομικό πρόβλημα για την παραπέρα πορεία της καμπάνιας.

– Λοιπόν, αφού είναι έτσι, θα αλλάξουμε τη γραφή του επωνύμου σας ώστε να είναι το ίδιο με του εξαδέλφου σας.

Χτυπάει το κουδούνι και σε δυο λεπτά εμφανίζεται ένας υπάλληλος.

– Γιώργο, ο κύριος είναι εξαδέλφος του Ελληνοαμερικανού υποψήφιου για την προεδρία του Δημοκρατικού κόμματος των ΗΠΑ, του Paul Tsongas. Πρέπει να αλλάξουμε τη γραφή του επωνύμου του για να είναι ίδιο με αυτό του Γερουσιαστή.

– . . . μα !!

– Έλα Γιώργο, έτσι πρέπει να γίνει. Εξ άλλου εγώ θα υπογράψω, μην ανησυχείς.

Και απευθυνόμενη σε μένα:

– Κύριε Τσόγκα, να μας συγχωρείτε αλλά θα χρειαστεί να περάσετε σε δύο μέρες για να παραλάβετε το καινούριο διαβατήριό με τη σωστή αναγραφή του επωνύμου σας.

Εγώ έχω μείνει κάγκελο. Ευχαρίστησα και έφυγα.

